

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nederland en het VN-verdrag Handicap

**Nederland moet nog heel veel doen voor de rechten
van mensen met een beperking**

Korte versie van het VN-rapport 2024 in eenvoudige taal.

Inhoudsopgave

Nederland en het VN-verdrag Handicap	3
Het rapport van het VN-comité	4
Zo lees je het rapport	5
1 Zo gaat Nederland om met het VN-verdrag Handicap	6
Dit moet Nederland echt beter doen	7
2 Dit moet Nederland doen aan de mensenrechten van mensen met een beperking	8
Artikel 5 - Recht op gelijke behandeling	9
Artikel 6 - Vrouwen met een beperking	9
Artikel 7 - Kinderen met een beperking	9
Artikel 8 - Bewustwording over mensen met een beperking	10
Artikel 9 - Toegankelijkheid	10
Artikel 10 - Recht op leven	11
Artikel 11 - Noodgevallen	11
Artikel 12 - Gelijk behandeld worden door de wet	11
Artikel 13 - Toegang tot de rechter	12
Artikel 14 - Vrij en veilig zijn	12
Artikel 15 - Niet gemarteld of onmenselijk behandeld worden	12
Artikel 16 - Geen geweld of misbruik	13
Artikel 17 - Bescherm het lichaam van mensen met een beperking	13
Artikel 18 - Rechten van vluchtelingen met een beperking	13
Artikel 19 - Zelfstandig wonen en meedoen aan de samenleving	14
Artikel 20 - Zelfstandig reizen	14
Artikel 21 - Toegang tot informatie	14
Artikel 22 - Recht op een privéleven	15
Artikel 23 - Recht op een gezinsleven	15
Artikel 24 - Recht op onderwijs	15
Artikel 25 - Recht op gezondheid	16
Artikel 26 - Recht op ondersteuning	16
Artikel 27 - Recht op werk	17
Artikel 28 - Recht op een goed leven	17
Artikel 29 - Recht om te stemmen en om gekozen te worden	18
Artikel 30 - Recht op cultuur, vrije tijd, recreatie en sport	18
3 Dit moet Nederland doen om mee te blijven doen aan het VN-verdrag Handicap	19
Gegevens verzamelen	20
Mensen met een beperking laten meewerken aan de Agenda 2030	20
VN-verdrag Handicap uitvoeren	20
4 Vervolg	21

Nederland en het VN-verdrag Handicap

In 2016 heeft Nederland zich aangesloten bij het VN-verdrag Handicap. Dit verdrag is gemaakt door de Verenigde Naties (VN). In de VN werken 193 landen samen.

In het VN-verdrag Handicap staat wat de regering moet doen.
Zodat mensen met een beperking kunnen leven zoals anderen.
De regering maakt hier afspraken over.
Bijvoorbeeld met gemeenten, bedrijven of organisaties.
Nederland stuurt rapporten aan de Verenigde Naties.
Over hoe het gaat met de uitvoering van het VN-verdrag in Nederland.
Dit is gedaan door het ministerie van VWS, belangenorganisaties voor mensen met een beperking en het College voor de Rechten van de Mens.
De rapporten komen bij het VN-comité.

Het rapport van het VN-comité

In het VN-comité zitten mensen uit de hele wereld. Zij kijken of landen zich houden aan het VN-verdrag Handicap. Het VN-comité leest de rapporten uit Nederland goed. En stelt vragen aan de organisaties die de rapporten hebben gemaakt. In augustus 2024 maakte het VN-comité dit rapport over Nederland.

Dit vindt het VN-comité goed

- Goed dat Nederland een nationale strategie heeft gemaakt.
- Nederland wil het facultatief protocol bij het VN-verdrag ondertekenen.
- Het facultatief protocol is een middel waarmee mensenrechten worden beschermd in Europa.
- Sinds 2023 mogen mensen met een beperking niet meer gediscrimineerd worden.
- Dit staat in de Nederlandse grondwet.
- In Caribisch Nederland gaat de wet voor gelijke behandeling van mensen met een beperking ook gelden. Dat is voor het eerst in januari 2025.
- Jongeren met een beperking en hun naasten worden beter ondersteund.
- De Nederlandse Gebarentaal is een officiële taal geworden.
- Nederland werkt goed aan het toegankelijk maken van goederen, diensten en digitale informatie.

Zo lees je het rapport

In het VN-rapport staat ook wat er niet goed gaat.
En dat is best veel.

Het rapport bestaat uit drie delen.

Het eerste deel gaat over hoe Nederland omgaat met het VN-verdrag Handicap.

Om precies te zijn over artikel 1 tot en met 4 van het verdrag.

En wat Nederland beter kan doen.

Het tweede deel gaat over de mensenrechten van mensen met een beperking.

De mensenrechten staan in artikel 5 tot en met 30 van het verdrag.

Elk recht staat in dit rapport genoemd.

Met wat Nederland beter kan doen.

Het derde deel gaat over verplichtingen van Nederland.

Wat Nederland moet doen om mee te doen aan het VN-verdrag Handicap.

1 Zo gaat Nederland om met het VN-verdrag Handicap

Het VN-comité is blij met de rapporten van de overheid en de verschillende organisaties. En dat zij vragen van het comité beantwoorden.

Het VN-comité ziet dat Nederland het VN-verdrag Handicap serieus neemt.

En wil praten over hoe het beter kan.

Dit moet Nederland echt beter doen

Zich houden aan alle afspraken uit het VN-verdrag Handicap

Nederland houdt zich niet aan alle afspraken uit het VN-verdrag Handicap.
Voor veel artikelen gebruikt Nederland een eigen uitleg.
Hierdoor worden mensenrechten overtreden.

Het facultatief protocol nu echt ondertekenen

Nederland moet opschieten met het ondertekenen en uitvoeren van het facultatief protocol.
Dit wil Nederland al jaren doen, maar stelt het steeds uit.

Het VN-verdrag Handicap ook in Caribisch Nederland uitvoeren

De eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba horen bij Nederland.
Toch werkt daar niemand aan het VN-verdrag Handicap.
Nederland moet het VN-verdrag daar ook uitvoeren.
Samen met mensen met een beperking in het Caribisch gebied en hun organisaties.

De nationale strategie VN-verdrag Handicap verder uitwerken

De nationale strategie van Nederland is niet goed genoeg.
In een goede strategie staan alle punten uit het VN-verdrag.
En wat de overheid en overheidsorganisaties hieraan doen.

Alle wetten controleren en veranderen

De Nederlandse wetten kloppen vaak niet met de afspraken uit het VN-verdrag.
Daarom moeten alle wetten opnieuw worden bekeken.
Als het nodig is moeten de wetten veranderen.

Zorgen dat gemeenten overal dezelfde regels gebruiken

Er zijn in Nederland veel verschillen tussen gemeenten bij de uitvoering van het VN-verdrag Handicap.
Dat mag niet.
Iedereen heeft overal dezelfde rechten.
De verschillen tussen de gemeenten moeten verdwijnen.
Zodat het voor mensen met een beperking makkelijker is om van de ene naar de andere gemeente te verhuizen.
De overheid moet hier geld aan uitgeven.
En mensen bij gemeenten trainen over het VN-verdrag Handicap.

Luisteren naar mensen met een beperking

Nederland moet mensen met een beperking veel meer mee laten praten.
Vooral vrouwen en meisjes met een beperking.
Ook in het Caribisch gebied.
De overheid moet hier een lange tijd veel geld voor vrijmaken.

2 Dit moet Nederland doen aan de mensenrechten van mensen met een beperking

In dit hoofdstuk worden alle 25 mensenrechten genoemd die in het VN-verdrag staan. En wat Nederland nog moet doen om deze rechten te beschermen.

Artikel 5 - Recht op gelijke behandeling

Mensen met een beperking worden in Nederland nog steeds gediscrimineerd. Bijvoorbeeld in het onderwijs. Mensen met een beperking gaan te veel naar aparte scholen. Daarom moet het recht op toegankelijk onderwijs in de wet komen te staan. Zodat kinderen met een beperking naar scholen kunnen samen met kinderen zonder een beperking.

De afspraken over gelijkheid moeten overal gelden. In alle gemeentes, organisaties en instellingen.

Er zijn mensen met een beperking die om andere redenen met discriminatie te maken kunnen hebben. Bijvoorbeeld vrouwen, kinderen, LHBTQIA+ en mensen van kleur. Nederland moet meer te weten komen over deze groep. Door meer gegevens te verzamelen. En in de nationale strategie moet staan hoe Nederland hen beschermt tegen discriminatie.

Mensen met een beperking en hun naasten moeten makkelijker een klacht kunnen indienen als zij worden gediscrimineerd.

Artikel 6 - Vrouwen met een beperking

Nederland denkt te weinig aan de rechten van vrouwen met een beperking. Maar er moet juist extra aandacht zijn voor vrouwen met een beperking. Vrouwen met een beperking hebben vaak te maken met seksueel en huiselijk geweld. Het moet voor hen veel makkelijker worden om hier iets aan te doen. De weg naar hulporganisaties moet toegankelijker worden.

Deze groep moet apart worden genoemd in de nationale strategie. En in alle afspraken over mensen met een beperking. Want vrouwen met een beperking hebben meer kans om slachtoffer te worden van geweld dan mannen met een beperking.

Artikel 7 - Kinderen met een beperking

Nederland doet te weinig voor kinderen met een beperking. Maar er moet juist extra aandacht zijn voor kinderen met een beperking. Alle kinderen met een beperking moeten evenveel toegang tot hulp krijgen. En zij hebben recht op toegankelijk onderwijs. Kinderen met een beperking mogen zelf keuzes maken. Ook kinderen in een zorginstelling, in de gevangenis of op opvangplekken voor vluchtelingen.

Artikel 8 - Bewustwording over mensen met een beperking

Vrouwen die zwanger zijn krijgen veel onderzoeken.
Dokters kijken of het kindje in de buik gezond is.
Zij zeggen het als zij zien dat het ongeboren kindje een beperking heeft.
Zo lijkt het net alsof een beperking niet gezond is.

Dokters in Nederland vertellen vrouwen dat zij hun zwangerschap kunnen afbreken.
Als zij een kindje met het syndroom van Down verwachten.
Of een kindje met een andere beperking.
Hierdoor voelen mensen met een beperking zich ongewenst en niet waardevol.
En het zorgt ervoor dat discriminatie en vooroordelen bestaan tegen mensen met een beperking.

Iedereen in Nederland moet weten dat mensen met een beperking dezelfde rechten hebben als iedereen.
De Nederlandse overheid moet laten zien dat mensen met een beperking verschillende talenten hebben en allerlei werk kunnen doen.
Om vooroordelen en discriminatie tegen te gaan.

Artikel 9 - Toegankelijkheid

Nederland moet toegankelijk worden voor mensen met een beperking.
Dat is nu nog niet overal zo.
Gebouwen en openbaar vervoer zijn niet toegankelijk.
Informatie is niet altijd te vinden of te begrijpen.
En mensen kunnen niet altijd contact maken met organisaties of de overheid.
Daarom is het belangrijk om te ontwerpen voor iedereen.
Alles moet voor iedereen zo toegankelijk en bruikbaar mogelijk zijn.
Spullen, gebouwen en bijvoorbeeld apps.
Dit heet 'universeel ontwerp'.
Het is afgesproken om in Europa overal universeel te ontwerpen.
En om goed te controleren of iets voor iedereen toegankelijk is.
Nederland houdt zich hier niet aan.
Websites van de overheid zijn nog ontoegankelijk.
Apps zijn niet door iedereen te gebruiken.
Apps van de overheid, maar ook apps van anderen.
Zoals zorgverzekeraars of winkels.

De Nederlandse regering moet deze Europese afspraak nog vastleggen in de wet.
Zodat iedereen verplicht is om universeel te ontwerpen.
Bedrijven kunnen dan boetes krijgen als zij dat niet doen.

Artikel 10 - Recht op leven

Mensen met een beperking kunnen zich niet altijd verstaanbaar maken.
Soms wordt dit beschreven als verward gedrag.
Politie kan hier niet altijd goed mee omgaan.
Soms sterven mensen door het gedrag van de politie.
Dit komt vaker voor bij mensen met een beperking dan bij mensen zonder beperking.
De politie moet meer leren over verward gedrag.
Zodat zij beter omgaan met mensen met een beperking.

Nederland heeft een euthanasiewet.
Hierin staan de regels voor mensen die een einde aan hun leven willen maken.
Het is belangrijk dat de wet voor iedereen te vinden en te begrijpen is.
Vooral voor mensen met een beperking.
Zij moeten zelf een keuze over euthanasie kunnen maken.
Zonder oordelen en druk van anderen.
Dit moet ook in de euthanasiewet komen te staan.

Artikel 11 - Noodgevallen

Nederland maakt plannen voor noodgevallen.
Zoals overstromingen, grote branden of oorlog.
Bij het maken van die plannen moet rekening worden gehouden met mensen met een beperking.
Zij moeten daarom meedoen met het maken van de afspraken.
Ook moeten alarmnummers en meldpunten toegankelijk zijn voor iedereen.
Informatie over een noodgeval moet voor iedereen te vinden en te begrijpen zijn.

Artikel 12 - Gelijk behandeld worden door de wet

Mensen met een beperking hebben dezelfde rechten als iedereen.
Maar niet in Nederland.
Sommige mensen met een beperking hebben minder rechten dan anderen.

Mensen met een beperking moeten kunnen leven als anderen.
Zij mogen keuzes maken over hoe zij dat doen.
Zoveel mogelijk zonder hulp van anderen.
Maar soms kunnen mensen met een beperking iets echt niet zelf.
Zoals beslissen over welke medische zorg zij krijgen.
Of bankzaken doen.
Dat doet iemand anders voor hen, meestal een familielid.

In Nederland is de wet die dit regelt niet goed.
De wet zorgt ervoor dat mensen met een beperking bijna geen rechten meer hebben.
Waardoor anderen kunnen beslissen over hen.
Dat kan niet.
Nederland moet daarom alle wetten hierover veranderen.
Zodat mensen met een beperking alleen de hulp krijgen die zij nodig hebben.

Artikel 13 - Toegang tot de rechter

Mensen met een beperking moeten naar de rechter kunnen.
Ook als volgens de wet anderen voor hun beslissen.
Gebouwen moeten toegankelijk zijn.
Informatie bij de rechtbank moet voor iedereen te vinden en te begrijpen zijn.
En naar de rechter gaan moet betaalbaar zijn.

Artikel 14 - Vrij en veilig zijn

Nederland moet proberen om mensen met een beperking nooit op te sluiten tegen hun wil.
Toch gebeurt dit soms.
In de Nederlandse wet staan de regels hiervoor in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en in de Wet zorg en dwang (Wzd).

Het VN-comité vindt de wetten niet goed.
Het is onduidelijk wanneer mensen kunnen worden opgesloten.
Dat moet in alle wetten duidelijker worden beschreven.

Mensen met een beperking moeten kunnen protesteren tegen de opsluiting.
En ondersteuning krijgen van een vertrouwenspersoon.
Dat krijgen zij nu meestal niet. Terwijl zij daar wel recht op hebben.

Mensen die de wetten uitvoeren moeten trainingen krijgen.
Zodat zij meer weten over verschillende beperkingen.
En beter letten op de vrijheid en de veiligheid van de persoon waar ze mee te maken hebben.

Artikel 15 - Niet gemarteld of onmenselijk behandeld worden

Nederland moet zorgen dat mensen met een beperking niet gemeen worden behandeld.
Zij mogen niet worden gebruikt in medische of wetenschappelijke experimenten.
Of zonder hun toestemming medicijnen en behandelingen krijgen.
Zij mogen niet eenzaam worden opgesloten.
Er mogen geen tasers gebruikt worden tegen mensen met een beperking.
Met een taser krijgt iemand een pijnlijke elektrische schok.
De persoon kan zich dan een tijdje niet meer bewegen.

Mensen met een beperking moeten een klacht kunnen indienen.
Zonder hulp van hun zorgprofessional.
Zo'n klacht over gemene behandeling moet heel goed worden onderzocht.

Kinderen mogen nooit worden opgesloten in een gesloten zorginstelling.
Alle gesloten jeugdzorg moet verdwijnen.
Nederland moet zorgen voor een andere vorm van zorg voor kinderen.

Artikel 16 - Geen geweld of misbruik

Studenten met een beperking moeten worden beschermd tegen geweld op scholen. Vrouwen en meisjes met een beperking hebben vaak te maken met seksueel geweld. Het moet voor hen veel makkelijker worden om hier iets aan te doen. De weg naar hulporganisaties moet toegankelijker worden.

Er moet meer bekend worden over geweld tegen mensen met een beperking. Er moet aandacht zijn voor verschillende beperkingen en andere kenmerken. Zoals geslacht, leeftijd en bijvoorbeeld afkomst.

Er is een nationaal actieplan nodig om vrouwen en meisjes met een beperking te beschermen tegen geweld in huis.

Artikel 17 - Bescherm het lichaam van mensen met een beperking

In Nederland mag niemand zonder toestemming of zonder goede reden aan iemands lichaam komen.

Dit recht beschermt mensen tegen ongewenste medische handelingen.

Toch krijgen mensen met een beperking hier vaak mee te maken.

Zij moeten bijvoorbeeld medicijnen slikken waardoor ze niet zwanger raken.

Ook zien artsen hun beperking vaak als een medisch probleem.

Dan beginnen zij een behandeling die niet nodig is.

Nederland moet mensen met een beperking beter beschermen.

Als mensen medicijnen krijgen, moeten zij daar toestemming voor geven.

Zij moeten die keuze zelf maken.

Daar hebben zij begrijpelijke informatie voor nodig.

Er moet aandacht zijn voor het omgaan met intersekse personen.

Intersekse personen hebben mannelijke en vrouwelijke geslachtskenmerken.

Artsen mogen niet zomaar beslissen om een geslachtskenmerk te verwijderen.

En het moet verboden worden om intersekse kinderen en baby's te opereren.

Artikel 18 - Rechten van vluchtelingen met een beperking

Soms loopt iemand gevaar in het land waar hij is.

Bijvoorbeeld omdat er oorlog is.

Of omdat mensen oneerlijk in de gevangenis komen.

Dan kan iemand vluchten naar een ander land.

Hij is dan een vluchteling.

Nederland beschermt vluchtelingen.

Ook vluchtelingen met een beperking.

De mensen die werken met vluchtelingen moeten trainingen krijgen.

Zodat zij weten hoe het is om te leven met een beperking.

En wat hun rechten zijn.

Nederland moet kijken of vluchtelingen met een beperking het goed hebben.

Dat zij weten wat hun rechten zijn en hoe zij daarvoor op kunnen komen.

Informatie die er voor hen is, moeten zij kunnen vinden en begrijpen.

Artikel 19 - Zelfstandig wonen en meedoen aan de samenleving

Er zijn mensen die niet zelfstandig kunnen wonen.
Omdat zij veel zorg nodig hebben.
Deze mensen mogen niet meer worden opgesloten in aparte zorginstellingen.
Maar zij moeten wonen in een huiselijke omgeving waar iedereen elkaar kent.
En waar verschillende mensen een samenleving in het klein vormen.

Voor mensen die wel zelfstandig kunnen wonen, moeten er genoeg huizen zijn.
Daarom moet Nederland veel meer toegankelijke woningen bouwen.
Zodat mensen met een beperking kunnen wonen in de buurt van school en werk.
En net zo makkelijk kunnen verhuizen als mensen zonder een beperking.

Gemeenten moeten mensen met een beperking zo veel mogelijk helpen om zelfstandig te kunnen wonen.
De gemeenten moeten daar genoeg geld voor krijgen.

Artikel 20 - Zelfstandig reizen

Mensen met een beperking kunnen niet overal het openbaar vervoer gebruiken.
Ook kunnen zij vaak niet overstappen van de ene trein op de andere.
Of van bus naar trein of omgekeerd.
Soms is er geen openbaar vervoer voor mensen met een beperking.
Zij reizen met doelgroepenvervoer.
Dit doelgroepenvervoer zorgt vaak voor een veel langere reistijd.
En is moeilijk te regelen.

Nederland moet zorgen voor toegankelijk openbaar vervoer.
Zodat er bijna geen doelgroepenvervoer meer nodig is.
Het openbaar vervoer moet er voor iedereen zijn.
In alle gemeenten. En voor alle mensen in Nederland.

Artikel 21 - Toegang tot informatie

Mensen hebben het recht om kennis en meningen van anderen te verzamelen.
En informatie van de overheid en van organisaties moet toegankelijk zijn.
Dat betekent dat mensen de informatie moeten kunnen vinden en kunnen begrijpen.
Nederland moet meer doen voor verschillende communicatievormen.
Bijvoorbeeld braille, ondertiteling en begrijpelijk schrijven.

Nederland moet audiobeschrijving verplicht maken.
Dat is een gesproken beschrijving van wat er te zien is op een film.
Zo kunnen blinden en slechthorenden begrijpen wat er gebeurt.

Er zijn meer gebarentolken nodig.
Mensen die een gebarentolk nodig hebben, moeten dit zelf regelen.
Zij kunnen de kosten die zij maken vergoed krijgen.
De regels daarvoor moeten minder streng worden.
En er moeten meer tolkuren beschikbaar komen.

Artikel 22 - Recht op een privéleven

Mensen met een beperking moeten allerlei gegevens delen. Zoals wanneer zij een uitkering aanvragen. Of een verzekering. Soms moeten zij gegevens delen terwijl dat niet nodig is. Nederland moet mensen daartegen beschermen. Daarom moet er in de wet komen te staan welke gegevens gedeeld mogen worden. En welke informatie privé is en blijft.

Artikel 23 - Recht op een gezinsleven

Mensen met een beperking hebben in Nederland minder rechten dan mensen zonder beperking. Zij mogen bijvoorbeeld soms geen kinderen krijgen. Omdat anderen denken dat zij niet goed voor kinderen kunnen zorgen. Ook mogen zij niet altijd trouwen of voogd worden. Nederland moet alle wetten hierover veranderen.

Mensen in de zorg moeten leren dat mensen met een beperking zelf keuzes mogen maken. En dat zij daarvoor genoeg begrijpelijke informatie nodig hebben. Zodat zij hun keuzes beter kunnen maken.

Artikel 24 - Recht op onderwijs

Alle kinderen hebben recht op toegankelijk onderwijs. Waar kinderen met en zonder een beperking elkaar ontmoeten. Gespecialiseerd onderwijs moet verdwijnen.

Nederland moet alle wetten hierover aanpassen. En een plan schrijven om scholen voor iedereen toegankelijk te maken. Dit moet voor alle scholen: basisscholen, middelbare scholen, beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs.

Bestaande scholen moeten genoeg mensen en middelen krijgen. Zodat zij kinderen van het speciaal onderwijs kunnen opvangen op hun eigen school. Als het nodig is moeten scholen aanpassingen doen voor allerlei soorten beperkingen. Bijvoorbeeld voor dove en slechthorende kinderen.

Leraren moeten leren over het VN-verdrag Handicap. En over de rechten van kinderen met een beperking.

Artikel 25 - Recht op gezondheid

Mensen met een beperking hebben dezelfde mensenrechten als ieder ander. Zij hebben recht op dezelfde zorg als anderen.

Soms besluiten artsen welke behandeling mensen wel en niet krijgen.

Dit mag niet.

Mensen met een beperking moeten het hiermee eens zijn.

Het moet duidelijk zijn dat er alleen gebeurt wat zij zelf willen.

Sommige artsen bemoeien zich te veel met zwangere vrouwen.

Zij zeggen dan tegen een zwangere vrouw dat zij een abortus nodig heeft.

Dat betekent dat de zwangerschap stopt en er geen baby geboren wordt.

Omdat zij zien dat de baby een beperking heeft.

Maar vrouwen mogen hier zelf over beslissen.

En hebben recht op informatie om hen hierbij te helpen.

Artsen mogen vrouwen niet onder druk zetten.

Mensen met een beperking moeten vaak veel te lang wachten op hulp.

Zeker in de geestelijke gezondheidszorg.

Nederland moet veel meer doen om de wachtlijsten korter te maken.

Er bestaan nog veel vooroordelen over mensen met een beperking.

Vooraf over mensen met een beperking die niet te zien is.

Bijvoorbeeld autisme.

Hierdoor krijgen mensen met een beperking niet de zorg die zij nodig hebben.

Nederland moet zorgen dat mensen in de zorg meer leren over de verschillende beperkingen.

De systemen die zorginstellingen en verzekeringen gebruiken, zijn ontoegankelijk.

Mensen met een verstandelijke beperking kunnen die systemen niet altijd gebruiken.

Zij hebben moeite met het gebruik van apps of het invullen van formulieren op de computer.

Ook voor andere mensen met een beperking is het moeilijk om de juiste zorg te vinden en aan te vragen.

Het Nederlandse zorgstelsel moet toegankelijker worden.

Zodat iedereen gelijke toegang heeft tot zorg.

Artikel 26 - Recht op ondersteuning

Mensen met een beperking moeten kunnen leven zoals anderen.

Zoveel mogelijk zonder hulp.

Maar als zij hulp nodig hebben, moet deze hulp er wel zijn.

En de hulp moet betaalbaar zijn.

Mensen met een beperking die na een operatie naar huis gaan, hebben meer zorg nodig.

Bijvoorbeeld extra fysiotherapie.

Of tijdelijk extra thuiszorg.

Dit kunnen zij moeilijk regelen.

Want de systemen in Nederland zijn te ingewikkeld en te duur.

Artikel 27 - Recht op werk

Mensen met een beperking zijn veel vaker werkloos dan mensen zonder een beperking.
Vooral vrouwen en jongeren met een beperking.
Mensen met een beperking krijgen minder betaald dan mensen zonder beperking.

Werkplekken moeten toegankelijk worden gemaakt.
Dit gebeurt te weinig.

Mensen met een beperking worden 'arbeidsongeschikt' genoemd.
Dit is discriminerend en klopt niet.
Het zorgt ervoor dat mensen met een beperking te weinig aan werk komen.
Alle wetten moeten worden bekeken en aangepast.
Het woord arbeidsongeschikt moet verdwijnen.
Daarvoor in de plaats moet er worden gesproken over personen met een handicap.

Artikel 28 - Recht op een goed leven

Mensen hebben het recht op een goed leven.
Dat betekent hier recht op een inkomen, genoeg eten en kleding, en het recht op een thuis.

Mensen met een beperking leven vaker in armoede dan anderen.
Zij hebben te maken met hoge kosten voor zorg.
En omdat zij vaker niet werken, is hun inkomen laag.

Nederland moet meer doen om de armoede van mensen met een beperking tegen te gaan.
Zoals onderzoeken welke oorzaken er zijn voor armoede bij mensen met een beperking.
Dan kan Nederland de armoede beter bestrijden.

Bij de daklozenopvang komen mensen die geen huis hebben.
Nederland weet niet hoeveel van deze mensen een (verstandelijke) beperking hebben.
Dit moet onderzocht worden.
De daklozenopvang moet voor iedereen toegankelijk zijn.

Mensen met een beperking moeten meer geld krijgen.
Dat kan in de vorm van toeslagen.
De toeslagen zijn dan passend bij iemands beperking.
En staan los van iemands inkomen of thuissituatie.

Artikel 29 - Recht om te stemmen en om gekozen te worden

Mensen met een beperking hebben het recht om mee te doen in de democratie.
Dat betekent dat zij mogen stemmen bij verkiezingen.
Zoveel mogelijk zonder hulp van anderen.
Maar dat zij hulp krijgen als zij dat nodig hebben.
Nu krijgen zij soms wel hulp en soms niet.
Nederland moet hier wetgeving voor maken.

Stemhokjes, stemcomputers en stemformulieren moeten toegankelijk zijn.
Verkiezingscampagnes moeten begrijpelijk zijn voor iedereen.
En Nederland moet meer doen om mensen met een beperking gekozen te laten worden.
Dat zij gekozen kunnen worden in de regering, provinciale staten of gemeenteraden.

Artikel 30 - Recht op cultuur, vrije tijd, recreatie en sport

Mensen met een beperking hebben recht op een sociaal leven.
Een leven waarin zij samen of alleen sporten, uitgaan, vakantie vieren, naar een museum of festival gaan.
Toch zijn veel van deze plekken ontoegankelijk.
Vooral voor mensen die veel ondersteuning nodig hebben.
En voor kinderen met een beperking.
Nederland moet hier meer aandacht aan geven.
Samen met mensen met een beperking en hun organisaties.

3 Dit moet Nederland doen om mee te blijven doen aan het VN-verdrag Handicap

Gegevens verzamelen

Nederland moet de gegevens over mensen met een beperking beter verzamelen.
Want er is te weinig bekend over hoe het met hen gaat.
In heel Nederland, dus ook in Caribisch Nederland.
Op alle gebieden van het leven, zoals gezondheid, onderwijs, werk en recht.
En op andere kenmerken waar zij nadeel van kunnen hebben.
Zoals huidskleur, seksuele voorkeur, geloof, geslacht en leeftijd.

Mensen met een beperking laten meewerken aan de Agenda 2030

Landen werken met elkaar samen aan een betere toekomst.
Dit heet internationale samenwerking.
De landen hebben het plan 'Agenda 2030' gemaakt.
Hierin staan afspraken over het bestrijden van armoede, het verminderen van ongelijkheid en het beschermen van onze planeet.
Nederland doet ook mee aan dit plan.

Mensen met een beperking en hun organisaties moeten altijd meedoen aan internationaal overleg.
Vooral vrouwen en meisjes met een beperking.
Aan de Agenda 2030, maar ook bij andere internationale overleggen.
Nu is dat niet zo.

VN-verdrag Handicap uitvoeren

Nederland doet al veel voor mensenrechten.
Maar de uitvoering van het VN-verdrag Handicap gaat niet goed.
Verschillende partijen werken eraan.
Maar zij werken niet genoeg samen.
En er zijn geen afspraken voor de mensen in Caribisch Nederland.

Nederland moet een betere organisatie opzetten voor het invoeren van het VN-verdrag.
Dat moet samen met mensen met een beperking en hun organisaties.
Caribisch Nederland hoort daar ook bij.

4 Vervolg

In 2030 moet Nederland opnieuw laten zien hoe het gaat met de afspraken in het VN-verdrag Handicap.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 ej Den Haag

April 2025